

Kateřina Krédlová

Hravá
**KE
RA
MI
KA**

*11 projektů modelování
základními keramickými
technikami krok za krokem*

GRADA®

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

HRAVÁ KERAMIKA

Kateřina Krédlová

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 8586. publikaci

Texty: Mg.A Kateřina Krédlová
Fotografie v knize a na obálce: Mg.A Kateřina Krédlová
Sazba a grafická úprava: Mg.A Kateřina Krédlová
Jazyková úprava: Mgr. Lucie Beranová
Odpovědná redaktorka: Ing. Jana Minářová

Počet stran 80
První vydání, Praha 2023
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.
© Grada Publishing, a.s., 2023
Cover Design © Kateřina Krédlová, 2023

Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorkou ověřeny, přesto za ně nelze převzít zodpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné, osobní ani majetkové škody. Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-247-4975-4 (ePub)
ISBN 978-80-247-4974-7 (pdf)
ISBN 978-80-271-5054-0 (print)

Obsah

Rozmanité využití hlíny	5
Dělení keramiky a druhy hlíny	6
Práce s keramickou hlínou	8
Keramické techniky modelování	10
Hlína jako nástroj tvoření	13
Mísa s otisky rostlin	14
Věž jako lucerna na svíčku	20
Vlastní portrét jako busta	26
Dóza s víkem se zvířecím ochráncem	32
Pohádkové loutky z keramiky	38
Kokedama z keramiky	44
Ptačí zápichy do záhonu nebo do truhlíku	50
Netradiční hodiny s otiskem	56
Originální šperk z keramiky	60
Závěsná zvonkohra s tanečnicemi	70
Keramické krmítko pro ptáčky	76

Rozmanité využití hlíny

Předměty z hlíny vyráběli lidé od pravěku. Figurky zvířat nebo lidí sušili na slunci a vypalovali v popelu. Nejstarší nalezená soška z pálené hlíny je naše Věstonická Venuše, zobrazuje matku rodu. Zdobené vypalované předměty sloužily pro každodenní potřebu a vkládaly se i do hrobů. V hrobce čínského císaře byla ale překvapivě objevena celá armáda terakotových soch bojovníků v životní velikosti.

Nejstarší pálené nádoby z hlíny pocházejí z Japonska a Číny. Přes Mezopotámii, Persii a Egypt se výroba dostala obchodními cestami až do Řecka. Řekové svoji překrásnou keramiku vyváželi po celém Středomoří a také za Černé moře.

Hlína sloužila v Sumeru k otiskování klínového písma na zaznamenávání zpráv. V Mezopotámii se z hlíny vyráběly nádherné glazované cihly. Povrch celé Ištařiny brány a procesní cesty v Babylónu pokrývaly zářivé modré reliéfy se lvy, draky a býky. Pestrobarevně glazované keramické dlaždičky z arabského světa pak do Španělska a dále do Evropy přinesli ve 13. století Maurové.

Také dnes nás keramika provází na každém kroku, ať už jemná, hrubá, točená nebo lisovaná. Neuvědomujeme si ale její dlouhou cestu staletími, zato obdivujeme její krásu. Přináší nám svědectví i hmatatelné důkazy o naší historii a především o lidské tvořivosti.

Dělení keramiky a druhy hlíny

Dělení keramiky

Keramika je pevný, ale zároveň křehký materiál. Je odolná proti vysokým teplotám i korozi a má nízkou tepelnou a elektrickou vodivost.

Dělíme ji na: **jemnou** – keramické výrobky s povrchovou úpravou a na **brubou** – cihlářské výrobky a dlaždice.

Keramickou hlínu rozlišujeme podle použití na hlínu: **brnčířskou**, **sochařskou**, **modelovací a lící do formy**. Různé druhy se hodí pro konkrétní využití.

Pro modelování drobných a uměleckých výrobků se používá modelovací hlína, kterou lze zakoupit ve výtvarných potřebách nebo specializovaných obchodech.

Druhy hlíny

- **Červenice** je nejběžnější keramická hlína (výpal 1000 – 1200 °C), její barvu způsobuje železo. Používá se jak pro točení na kruhu, tak i na různě velké výrobky.
- **Červenohnědá** keramická hlína (výpal 980 – 1150 °C) se hodí k výrobě užité keramiky s použitím nízkoteplotních glazur.
- **Hnědočerná** keramická hlína (výpal 1000 – 1200 °C) se pro tmavší zbarvení používá spíše k výrobě užité keramiky.
- **Světlehnědá** keramická hlína (výpal 1180 – 1250 °C) se hodí jak pro točení na kruhu, tak i na různě velké výrobky.
- **Kamenina** je světlá žlutá hlína, díky její barevnosti na ní dobře vynikají glazury. Kamenina se šamotem (výpal 1300 – 1600 °C) je vhodná pro střední až velké výrobky. Kamenina může být i bez šamotu (výpal 1000 – 1280 °C), ta se využívá pro točení na kruhu.
- **Kaolín** (výpal 1060 – 1200 °C) je bílá keramická hmota podobná kamenině. Točením, lisováním nebo litím do sádrových forem se z něj vyrábí porcelán. Využívá se pro sériově vyráběné předměty.
- **Licí hmota** (výpal 1060 – 1200 °C) je tekutá forma keramické hlíny. Lije se do sádrové formy podobně jako porcelán.

Práce s keramickou hlínou

Příprava a nástroje

Tvořit keramiku zahrnuje proces modelování, vypalování, glazování a znovu vypalování. Keramickou hlínu před modelováním zpracujeme hnětením, aby v ní nebyly vzduchové bubliny.

Modelujeme přidáváním nebo odebráním materiálu. Hlínu přidáváme rukama a připevňujeme špachtlí, odebíráme očkem. Potřebujeme-li tenkou rovnoměrnou placku, vyválíme hlínu válečkem. Modelujeme na podložce nebo na plátně.

Modelování

Při modelování využíváme různé keramické techniky (str. 10), které lze i kombinovat. Figurky z keramické hlíny modelujeme duté, aby lépe vysychaly a snášely velké teplotní změny při vypalování a následném chladnutí. Keramika se při tomto procesu smršťuje a může popraskat.

Do hlíny můžeme také kreslit špejlí nebo otiskovat nejrůznější předměty, materiály a přírodniny.